

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, 2018. április 11. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kényszerítés hatósági eljárásban büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.524/2017/5. számú ítélete ellen a vádlott és védője által előterjesztett másodfellebbezéseket elutasítja.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Nyomozó Ügyészség Ny.273/2015/6. számú vádiratával a vádlottal szemben 1 rb., a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 278. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés 1. tétele szerint minősülő és büntetendő büntetőügyben kényszerítés hatósági eljárásban büntettének kísérlete, valamint 1 rb., a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő és büntetendő súlyos testi sértés büntettének kísérlete miatt emelt vádat.

Az első fokon eljáró Mátészalkai Járásbíróság a 2017. június 1. napján kihirdetett, 11.B.356/2015/19. számú ítéletével bűnösnek mondta ki a vádlottat kényszerítés hatósági eljárásban büntette kísérletében [Btk. 278. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulata], míg a testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. Ezért a bíróság a vádlottat 1 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést, annak esetleges végrehajtása esetén börtönben kell végrehajtani és a vádlott abból a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A járásbíróság rendelkezett a nyomozás során lefoglalt 1 db szemétszedő bot kiadásáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettek szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani azt, hogy a vádlott elkövette volna a vádiratban foglalt súlyos testi sértés büntettének a kísérletét. A ... sérelmére megvalósított bántalmazás nem lehetett olyan mértékű, ahogyan azt a sértett megjelölte. A járásbíróság álláspontja szerint egy kisebb erejű, testi sértési szándék nélküli, külsérelmi nyommal nem járó arcon ütés beolvad a kényszerítés hatósági eljárásban büntettének törvényi tényállásában írt erőszak fogalmába.

A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2018. január 16. napján meghozott, 3.Bf.524/2017/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés vétségének [Btk. 164. § (1) és (2) bekezdés] kísérletében is, a kiszabott szabadságvesztést pedig halmazati büntetésként jelölte meg. A másodfokú bíróság a járásbíróság

ítéletének egyéb rendelkezéseit - a vádlott személyazonosító igazolványa okmányszámának megállapítása mellett - helybenhagyta.

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletében írt tényállást irányadónak tekintette, mely alapján a vádlott egy esetben a sértettet az arcán - külsérelmi nyommal járó sérülést nem okozva - megütötte. A másodfokú bíróság ugyancsak akként foglalt állást, miszerint ezen ütés erejéből nem lehetett alappal következtetést vonni a nyolc napon túli sérülés okozására irányuló vádlotti szándékra. A nyolc napon belüli gyógytartamú sérülés lehetősége viszont kétségtelenül fennállt az elkövetéskor és az ennek előidézésére irányuló vádlotti szándék meglétére már megalapozott következtetés volt levonható. A másodfokú bíróság ebből fakadóan ítéletének indokolásában kifejtette, hogy e sérülés bekövetkezte nélkül is alkalmas volt a vádlott cselekménye az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény mellett valóságos alaki halmazatban álló könnyű testi sértés vétsége kísérletének a megállapítására, amely cselekmény tekintetében az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy az beleolvad a kényszerítés hatósági eljárásban büntett törvényi tényállásában megjelölt erőszak fogalmába.

A másodfokú bíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 386. § (1) bekezdés b) pontja értelmében fellebbezési jogot biztosított a határozatával szemben.

A törvényszék ítéletét az ügyész tudomásul vette, a vádlott és védője mindkét bűncselekmény vonatkozásában a vádlott felmentése érdekében fellebbezést jelentettek be.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.99/2018/1-I. számú átiratában a következőket fejtette ki:

A Be. 386. § (1) bekezdése csak a bűnösség körében hozott eltérő döntés esetén biztosítja a harmadfokú jogorvoslat igénybevételének a lehetőségét. A másodfokú bíróság formálisan részben eltérő döntést hozott, amikor a vádlott bűnösségét könnyű testi sértés büntetvényének kísérletében is megállapította, azonban a vádlott e bűncselekményt és a büntetőügyben kényszerítés hatósági eljárásban büntette kísérletét egy cselekménnyel valósította meg. A törvényszék a járásbíróságtól eltérően csupán másként minősítette a vádlotti cselekményt a bűnösség körének bővülése nélkül. Az elsőfokú bíróságnak a bűnösség kérdésében elfoglalt álláspontjához képest érdemben nem változtatott semmit a másodfokú bíróság. A jogi minősítés körébe tartozó eltérő jogi értékelés a harmadfokú eljárás lefolytatását nem alapozza meg.

A másodfokú bíróság ezért tévesen oktatta ki a jogorvoslati jogosultságról a vádlottat és a védőjét, mert a harmadfokú eljárás törvényi előfeltételei hiányoznak, ugyanis a büntetőeljárás törvénnyel ellentétben járt el, amikor nem határozott nyomban a törvényben kizárt fellebbezés elutasításáról, valamint nem állapította meg az érdemi határozat jogerejének beálltát.

A fellebbviteli főügyészség mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy az ítélet tábla a Be. 392. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tanácsulésen eljárva a törvényszék ítélete ellen a vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket a Be. 390. § (2) bekezdése alapján - mint törvényben kizárt jogorvoslati nyilatkozatokat - utasítsa el.

Az ítélet tábla a harmadfokú eljárásban a következőket emeli ki:

A harmadfokú jogorvoslat lehetőségét a Be. 386. § (1) bekezdése biztosítja. A törvény szerint a fellebbezés joghatályos és érdemben el kell bírálni, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével

- a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg, illetőleg olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette,
- b) olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett,
- c) az első fokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

Az ítéletábra egyetért a fellebbviteli főügyességgel abban, hogy a Be. 386. § (1) bekezdése csak a bűnösség körében hozott eltérő döntés esetén biztosítja a harmadfokú jogorvoslat igénybevételének a lehetőségét. Csupán a jogi minősítés körébe tartozó eltérő jogi értékelés a harmadfokú eljárás lefolytatását nem alapozza meg.

Noha a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósághoz képest részben eltérő döntést hozott, azonban ezen eltérés pusztán formális, hiszen a vádlott által megvalósított cselekményt akként értékelte, hogy a kényszerítés hatósági eljárásban büntetnének kísérletével valóságos alaki halmazatban könnyű testi sértés vétségének kísérletét is megállapította. A kényszerítés hatósági eljárásban bűncselekménye az 1978. évi IV. törvény 242/A.§-a szerinti hatósági eljárás akadályozása tényállásának átvétele. Az utóbbi bűncselekményhez kapcsolódóan kimunkált bírói gyakorlat szerint a hatósági eljárás akadályozása büntetnével a könnyű testi sértés vétsége - büntethetősége esetén - halmazatban állapítandó meg (EBH2006. 1389.II).

A kényszerítés hatósági eljárásban tényállásában foglalt erőszakkal vagy fenyegetéssel történő kényszerítés testi sérülés okozása nélkül is megvalósítható. Ezáltal - figyelemmel a hivatkozott bírósági határozatra is - halmazat megállapításának van helye abban az esetben, ha az erőszak alkalmazása sérüléssel jár.

A másodfokú bíróság - eltérően az elsőfokú bíróság jogi álláspontjától - az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmény mellett az azzal valóságos alaki halmazatban álló könnyű testi sértés vétségének kísérletében is bűnösnek mondta ki a vádlottat.

A következetes bírói gyakorlat szerint, amennyiben a másodfokú bíróság látszólagos alaki halmazat helyett valóságos alaki halmazatot látva megállapítandónak, egy további bűncselekményben is bűnösnek mondja ki a terheltet; valójában a jogi minősítést változtatja meg, így a harmadfokú eljárás lehetősége nem nyílik meg (BH2013. 7.267).

Ebből következően a vádlott bűnösségének kérdésében tartalmilag eltérő döntést az első- és a másodfokú bíróság nem hozott, mindezekre figyelemmel a harmadfokú eljárás törvényi előfeltételei hiányoznak, ezért a fellebbezéseket a másodfokon eljáró bíróságnak el kellett volna utasítania a Be. 369. § (2) bekezdése értelmében.

Mivel ez nem történt meg, a Debreceni Ítéletábra a Be. 390. § (2) bekezdése alapján a törvényben kizárt vádlotti és védői fellebbezést elutasította a Be. 392. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tanácsulésen.

A Be. 341. § (1) bekezdés II. fordulata értelmében a törvényben kizárt fellebbezést elutasító végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

A fellebbezés elutasításának jogi következménye a másodfokú ítélet jogerőre emelkedése a Be. 588. § (3) bekezdés d) pontja szerint, amely jogerőre emelkedést a Debreceni Ítéletábra e végzésének a záradékában feltünteti.

Debrecen, 2018. április 11.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. előadó bíró,
Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bf.524/2017/5. számú ítélete az
ítélőtábla jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2018. április 11.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke